

Verslag van het bestuur

De Stichting Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen (Stichting ABH) heeft ook in het afgelopen jaar weer een aantal activiteiten mogelijk gemaakt om het met de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen verbonden culturele erfgoed en het werk van de Stichting ABH onder de aandacht van een breed publiek te brengen. Daarnaast blijft -hoewel minder zichtbaar - het feitelijk beheer van het historisch archief en collectie een kerntaak van de Stichting, die in de praktijk wordt uitgevoerd door het Erfgoedcentrum Diep.

Besturen op het Hollandse platteland

Hoogtepunt in het afgelopen jaar was het verschijnen van het boek *Besturen op het Hollandse platteland, Cromstrijen 1550-1780* van Arjan Nobel. In het boek staat de veranderende bestuurscultuur op het Hollandse platteland centraal en wordt het bestuur van de ABH Cromstrijen in een breder perspectief geplaatst. Dit gebied werd als een modern bedrijf bestuurd door een groep ambachtsheren. Het boek was de afronding van het promotieonderzoek van Arjan Nobel. De Stichting ABH heeft medewerking verleend in de vorm van het beschikbaar stellen van archiefmateriaal voor onderzoek en een eenmalige financiële bijdrage voor het boek. Het boek is direct na verschijning ook toegezonden aan alle ambachtsheren en geëmitteerden van de ABH Cromstrijen en bestuursleden van de Stichting. Het boek wordt verder verspreid via de boekhandel.

300 jaar Paardenmarkt

Een andere activiteit waarbij de geschiedenis van de ABH Cromstrijen en de rol van de Stichting ABH voor een breed publiek zichtbaar was, was de viering van 300 jaar Paardenmarkt in Numansdorp op 11 t/m 16 juni 2012.

De Paardenmarkt was sinds deze in 1712 voor het eerst werd gehouden, onlosmakelijk verbonden met de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. Al was het maar vanwege de kosten die lange tijd door de ambachtsheren werden betaald. In lijn met deze traditie heeft de Stichting ABH Cromstrijen een eenmalige financiële bijdrage verstrekt voor de viering 300 jaar Paardenmarkt. In het Programmaboekje dat verscheen, is een artikel opgenomen over de rijke historie en betekenis van de ABH Cromstrijen en het werk van de Stichting ABH.

Geschiedenis Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen ook digitaal bewaard

In het afgelopen jaar is de digitalisering van het historisch archief van de ABH gereed gekomen. Digitalisering en conservering van het archief hebben plaatsgevonden in het kader van Metamorfoze (www.metamorfoze.nl), een samenwerkingsproject van het Nationaal Archief en de Koninklijke Bibliotheek. Het doel is het behoud van het papieren erfgoed. Het bijzondere van het project is dat de stukken niet alleen gedigitaliseerd maar ook geconserveerd worden. Na digitalisering hoeven de stukken nog maar zelden gehanteerd te worden en dat bevordert het behoud ervan. De informatie wordt toegankelijk voor een groot publiek via internet. Om in aanmerking te komen voor subsidie moet het betreffende archief en de collectie van nationaal belang zijn.

Het archief van de ABH loopt over de periode 1492-2006, beslaat ongeveer 90 meter en is redelijk compleet. De ruggengraat bestaat enerzijds uit rekeningen, die vanaf 1521 zijn bewaard en een aardig inzicht geven in de waterstaatkundige toestand van het gebied. Anderzijds zijn er resoluties van ambachtsheren en notulen van de algemene vergaderingen. Uiteraard is veel te vinden over het beheer van de ambachtsheerlijkheid, de ambachtsheren en hun rechten. Daarnaast bevat het archief ook gegevens over het functioneren van een uitgestrekt, modern landbouwbedrijf. Het archief van de ABH Cromstrijen is dus niet alleen van belang voor de regionale geschiedenis van de Hoekse Waard maar ook voor de geschiedenis van het Hollandse platteland.

Ambachtsheerenzaal

De nieuwe zaal in het Nationaal Landschapcentrum heeft de naam Ambachtsheerenzaal gekregen. In de zaal is een gebrandschilderd raam geplaatst dat destijds door de

ambachtsheren is aangeboden aan de gemeente Cromstrijen. Het raam is in 1953 vervaardigd door Toon Berg en stelt Keizer Maximiliaan voor die de heerlijke rechten aan mr. Gerard Numan verleent.

Uitbreiding watersnoodmonument

In 2003 is in het kader van de 50 jarige herdenking van de watersnoodramp een watersnoodmonument tot stand gekomen op de hoek Schuringsedijk en Lange Boomweg. Het monument en de ondergrond zijn eigendom van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. Jaarlijks wordt door de bewoners van de Schuringsedijk een herdenkingsplechtigheid georganiseerd bij het monument.

Als blijvende herinnering aan de 56 slachtoffers in de ambachtsheerlijkheid, heeft de Buurtvereniging “de Schuring” het initiatief genomen om een gedenkplaat met de namen van de slachtoffers toe te voegen aan het monument. De Stichting heeft hiervoor een financiële bijdrage toegezegd voor 2013.

Dag van de Rekening

De dag van de Rekening vond plaats op 20 juni 2012. In aansluiting op de Rekening vond het traditionele Heerendiner plaats. Aan alle nieuwe ambachtsheren werd de ambachtsherendas uitgereikt. De traditie van jaarlijkse wisseling van presidentgecommitteerde werd weer in ere hersteld.

Bestuur

Het bestuur heeft in het verslagjaar drie maal vergaderd. Er werd onder meer aandacht besteed aan het beleidsplan 2013-2016, de begroting en financiële gang van zaken en de behandeling van subsidieaanvragen en voortgang projecten en activiteiten.

Omdat de Ambachtsheerlijkheid de traditie van jaarlijkse wisseling van de president geconmitteerde weer heeft ingesteld, zal ook het voorzitterschap van de Stichting jaarlijks wisselen. De heer Feilzer heeft in het verslagjaar de voorzittershamer overgedragen aan de heer de Bruin.

In het verslagjaar is teruggetreden prof. Dr. K.J.P.F.M. Jeurgens. De heer Jeurgens is vanaf de oprichting bestuurslid geweest, vanuit de wetenschap. Het bestuur dankt de heer Jeurgens voor zijn grote inzet en met name voor het entameren en begeleiden van het Metamorfoze project. De heer Jeurgens is opgevolgd door de heer dr. A. Nobel.

De heer J.J. Luteijn, burgemeester van de gemeente Cromstrijen is toegetreden tot het bestuur als opvolger van de heer Janssen.

De bestuurssamenstelling aan het einde van het verslagjaar was als volgt:

Drs. C.J. de Bruin, voorzitter
Ing. F.J. Somsen, secretaris-penningmeester
B.J.H.S. Feilzer
J.J. Luteijn
Dr. A. Nobel

De bestuursvergaderingen zijn tevens bijgewoond door de heer ing. T.J. Bor, uitvoerend rentmeester van de Ambachtsheerlijkheid en de heer ing. D.A. Hermans, adviseur van de Stichting.